

УДК 338.1

Гац Л.Є.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ

Hats L.E.

MODELING REGIONAL TOURISM DEVELOPMENT ACTIVITIES

Туризм в Україні характеризується нестабільним динамічним розвитком. про що свідчать інформаційні дані туристичних потоків. Так протягом 2012-2014рр частка внутрішніх туристів на ринку мала тенденцію до скорочення (див. таблиця 1), що зумовлено цілою низкою факторів внутрішньої нестабільності в державі. Аналіз динаміки дає підстави стверджувати про позитивні зрушення лише в загальному збільшенні туристичного потоку екскурсантів, однак в регіональному аспекті досліджуваних областей тенденція є негативною. Сучасний ринок вимагає якісних туристичних послуг та широкого їх асортиментного вибору. Це потребує залучення додаткових фінансових, матеріальних та трудових ресурсів.

Таблиця 1

Динаміка туристичних потоків в Україні та областей Подільського регіону зокрема протягом 2012-2014рр, осіб

Регіони	2012	2013	2014	Темп росту	
				2013	2014
внутрішні туристи					
Україна	773970	702615	322746	0,90781	0,4593497
Вінницька	7762	8283	6191	1,06712	0,7474345
Тернопільська	6283	5561	4375	0,88509	0,786729
Хмельницька	17025	9412	6654	0,55283	0,7069698
екскурсанти					
Україна	865028	657924	1174702	0,76058	1,7854676
Вінницька	6946	6560	1814	0,94443	0,2765244
Тернопільська	4705	3268	1371	0,69458	0,4195226
Хмельницька	19426	17722	13115	0,91228	0,7400406

З метою комплексної оцінки туризму пропонується низка показників, яка враховуватиме кількісні та якісні аспекти вагомості розвитку туристичної галузі для національної економіки в цілому та регіонів зокрема.

Узагальнено показники доцільно групувати за екстенсивною (кількісною) та інтенсивною (якісною) ознаками. Розрахунок кожного з них за блоками масштабності та доміантного розвитку здійснюється наступними чином.

Масштабність розвитку туристичної діяльності регіону:

Частка суб'єктів туристичної діяльності регіону:

$$K_{\text{екс}}^{\Pi} = \frac{\Pi_{\text{тип}}^i}{\Pi_{\text{заг}}^{\text{заг}}} 100\%, \quad IK_{\text{екс}}^{\Pi}(n) = \frac{K_{\text{екс}}^{\Pi}(n)}{K_{\text{екс}}^{\Pi}(n-1)} \quad (1)$$

де $K_{\text{екс}}^{\Pi}$, - коефіцієнт екстенсивного розвитку за суб'єктами туристичної сфери діяльності в i -тому регіоні;

$P_{\text{тур}}^i$ - кількість суб'єктів туристичної діяльності i -го регіону, од

$P_{\text{тур}}^{\text{заг}}$ – загальна кількість суб'єктів туристичної діяльності в державі, од;

n – період оцінювання.

Частка обслужених туристів та екскурсантів в регіоні:

$$K_{\text{екс}}^{\text{ч}} = \frac{\text{ч}_{\text{тур}}^i}{\text{ч}_{\text{тур}}^{\text{заг}}} 100\%, \quad \text{ІК}_{\text{екс}}^{\text{ч}}(n) = \frac{K_{\text{екс}}^{\text{ч}}(n)}{K_{\text{екс}}^{\text{ч}}(n-1)}, \quad (2)$$

де $K_{\text{екс}}^{\text{ч}}$ – коефіцієнт екстенсивного розвитку за чисельністю туристів та екскурсантів в i -тому регіоні;

$\text{ч}_{\text{тур}}^i$ - чисельність туристів та екскурсантів в i -тому регіоні;

$\text{ч}_{\text{тур}}^{\text{заг}}$ – загальна чисельність туристів та екскурсантів в державі;

Коефіцієнт масштабності розвитку туристичних фірм в регіоні:

$$K_{\text{інт}}^{\text{м}} = \frac{T_{\text{пот}}^i}{P_{\text{тур}}^i} 100\%, \quad \text{ІК}_{\text{інт}}^{\text{м}}(n) = \frac{K_{\text{інт}}^{\text{м}}(n)}{K_{\text{інт}}^{\text{м}}(n-1)}, \quad (3)$$

де $K_{\text{інт}}^{\text{м}}$ – інтенсивний коефіцієнт масштабності розвитку туристичних фірм регіону за туристичним потоком

$T_{\text{пот}}^i$ – туристичний потік i -го регіону;

Частка зайнятості в туристичній сфері регіону в загальній зайнятості даного виду діяльності по Україні:

$$K_{\text{екс}}^{\text{чз}} = \frac{\text{чз}_{\text{тур}}^i}{\text{чз}_{\text{тур}}^{\text{заг}}} 100\%, \quad \text{ІК}_{\text{екс}}^{\text{чз}}(n) = \frac{K_{\text{екс}}^{\text{чз}}(n)}{K_{\text{екс}}^{\text{чз}}(n-1)}, \quad (4)$$

де $K_{\text{екс}}^{\text{чз}}$ – коефіцієнт екстенсивного розвитку i -го регіону за чисельністю зайнятих в туристичній сфері;

$\text{чз}_{\text{тур}}^i$ – чисельність зайнятих в туристичній сфері i -го регіону

$\text{чз}_{\text{тур}}^{\text{заг}}$ – загальна чисельність зайнятих в туристичній сфері;

Домінування розвитку туристичної діяльності регіону:

Частка доходності суб'єктів туристичної сфери діяльності:

$$K_{\text{екс}}^{\text{д}} = \frac{D_{\text{тур}}^i}{D_{\text{тур}}^{\text{заг}}} 100\%, \quad \text{ІК}_{\text{екс}}^{\text{д}}(n) = \frac{K_{\text{екс}}^{\text{д}}(n)}{K_{\text{екс}}^{\text{д}}(n-1)}, \quad (5)$$

де $K_{\text{екс}}^{\text{д}}$ – частка доходності туристичних фірм i -го регіону в загальному доході туристичної галузі

$D_{\text{тур}}^i$ – доходи i -го регіону від надання туристичних послуг;

$D_{\text{тур}}^{\text{заг}}$ – сукупний дохід від надання туристичних послуг в державі;

Частка доходів туристичних фірм на одиницю туристичного потоку регіону:

$$K_{\text{інт}}^{\text{д}} = \frac{D_{\text{тур}}^i}{T_{\text{пот}}^i} 100\%, \quad \text{ІК}_{\text{інт}}^{\text{д}}(n) = \frac{K_{\text{інт}}^{\text{д}}(n)}{K_{\text{інт}}^{\text{д}}(n-1)}, \quad (6)$$

Модель інтегральної оцінки масштабності розвитку туристичної діяльності в регіоні:

$$K_{\text{інтегр}}^{\text{м}} = (\text{ІК}_{\text{екс}}^{\text{п}} \text{ІК}_{\text{екс}}^{\text{ч}} \text{ІК}_{\text{інт}}^{\text{м}} K_{\text{екс}}^{\text{чз}})^{1/m} \quad (7)$$

де m – кількість показників оцінювання

Модель інтегральної оцінки домінантного розвитку туристичної діяльності в регіоні:

$$K_{\text{інтегр}}^{\text{д}} = (\text{ІК}_{\text{екс}}^{\text{д}} \text{ІК}_{\text{інт}}^{\text{д}})^{1/m} \quad (8)$$

Перелік посилань

1. Статистична інформація//Електронний доступ: <http://www.ukrstat.gov.ua>